

Huur of bewaarneming?

Door: mr Frits Hommersom, Hommersom Advocatuur

Onlans heeft de rechter in een bodemprocedure uitspraak gedaan over winterberging. Er was sprake van bewaarneming en niet van huur. De exploitant moet de schade betalen.

In het licht van de nieuwe NJI-voorwaarden zoals deze per mei 2009 zijn gaan gelden, wordt hierna het onderscheid besproken tussen de overeenkomst van verhuur en die van bewaarneming. Dit onderscheid kan grote financiële consequenties hebben voor bergingexploitanten en jachthavens. In de voorwaarden wordt de rechtsverhouding tussen jachtwerf, -haven en de klant betiteld als die van een overeenkomst van verhuur.

Van belang is de toevoeging in de reglementen en voorwaarden dat de exploitant slechts aansprakelijk is voor zover er sprake is van opzet of grove schuld en dat daarnaast de aansprakelijkheid is beperkt tot hetgeen in het voorkomend geval door een aansprakelijkheidsverzekering wordt gedekt.

Om het onderscheid tussen een huurovereenkomst versus een overeenkomst van bewaarneming aan te geven, volgen eerst de definities:

- Definitie huurovereenkomst: de overeenkomst waarbij een der partijen, de verhuurder, zich verbindt aan de andere partij, de huurder, een zaak of gedeelte daarvan in gebruik te verstrekken en de verhuurder zich verbindt tot een tegenprestatie.
- Definitie overeenkomst van bewaarneming: de overeenkomst waarbij de bewaarnemer zich tegenover zijn wederpartij, de bewaargever, verbindt een zaak die de bewaargever hem toevertrouwt of zal toevertrouwen te bewaren en terug te geven.

Anders dan bij een huurovereenkomst, ligt het accent bij de overeenkomst van bewaarneming niet op het gebruik van de zaak maar op het bewaren ervan.

Bij bewaarneming geldt een zwaardere aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid en een zwaardere zorgplicht dan bij een huurovereenkomst. Op de bewaarnemer rust immers de verplichting om na het einde van de overeenkomst de zaak weer in goede staat terug te geven. De verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de exploitant bij een huurovereenkomst is beperkt tot opzet of grove schuld van de exploitant, bij eventuele schade.

De heer De Groot* gaf drie boten in winterstalling aan exploitant Kleinsma* die onder andere een jachthaven en een loods heeft. Twee boten werden gestald in een loods bij een andere werf en één op het terrein van Kleinsma. Door brand in de nabijgelegen loods, gaan de beide schepen verloren.

De Groot stelt Kleinsma aansprakelijk en vordert schadevergoeding. De Groot stelt dat het een overeenkomst van bewaarneming betreft. Partijen zijn geen vaste of specifieke plaats overeengekomen waar de boten van De Groot worden gestald. De Groot stelt dat Kleinsma als bewaarnemer verplicht was de aan hem vertrouwde zaak in goede staat te houden en deze terug te geven in de staat waarin hij deze heeft ontvangen.

In zijn verweer stelt Kleinsma dat er sprake is van een overeenkomst van huur en verhuur en dat een overeenkomst waarbij een vaartuig voor de winterperiode wordt gestald, naar haar aard in beginsel een overeenkomst van verhuur van een ruimte is, zonder bewaarnemingsverplichtingen,

De rechtbank oordeelt dat, omdat de drie boten van De Groot geen vaste plaats hadden, er geen sprake kan zijn van een huurovereenkomst. Er is namelijk niet

voldaan het vereiste dat de zaak, waarvan de huurder het gebruik verkrijgt, behoorlijk bepaalbaar is. Kleinsma kon de boten immers stallen op elke plaats op haar terrein en daar buiten die hem goeddunkte.

De rechtbank oordeelt dat hier sprake is van een overeenkomst van bewaarneming en dat de bewaarnemer, Kleinsma in dit geval, gehouden is de zaak terug te geven in de staat waarin hij het heeft ontvangen. Doordat de twee boten door brand verloren zijn gegaan, kan daar geen sprake van zijn en is Kleinsma aansprakelijk voor de schade.

Kleinsma blijkt de schepen niet tegen brand te hebben verzekerd en wordt veroordeeld tot vergoeding van de schade.

Om winterstalling verhuur te laten zijn, met dus de verminderde zorgplicht en aansprakelijkheid, is het nodig dat de booteigenaar een fysiek bepaalbare plek voor zijn boot toegewezen krijgt. Zo niet, dan bestaat de kans dat er sprake is van bewaarneming, in plaats van verhuur. In dat geval zal aan de zwaardere zorgplicht van die als bewaarnemer moeten worden voldaan en kan de aansprakelijkheid niet zo snel worden afgewezen met een beroep op het ontbreken van opzet of grove schuld van de exploitant.

Omdat in dit geval de boten geen vaste plek hadden en zelfs ergens anders werden gestald, bleek er sprake van bewaarneming in plaats van verhuur.

Inmiddels is ook in een recente procedure jegens een jachthaven waarbij schade was ontstaan aan een mast in een mastenberging gedurende de winter, beslist dat er sprake was van bewaarneming en niet van verhuur, omdat de plaats van de mast door de jachthaven werd bepaald en geen vaste plek in de loods had.

*De namen zijn gefingeerd